

Online- och webbnyheter för TLS medlemmar

Nr 2002:3 2002-05-12

Nyhetsbrevet produceras på uppdrag av TLS. Syftet är att hålla medlemmarna à jour med online-/webbranschen. Det är inriktat mot information för yrkesmässig användning och avgränsat på i princip samma sätt som branschorgan som Information World Review (IWR), Electronic Information Report (EIR), Online, EContent, Information Today etc. Dessa utgör också de viktigaste källorna vad gäller internationella nyheter. Beträffande Sverige hämtas nyheter av relevans från Computer Sweden (CS), Ny Teknik, DN m fl.

Indelningen är som vanligt Internationellt och Sverige, med en underindelning anpassad till det aktuella nyhetsflödet.

Nästa nummer av nyhetsbrevet planeras till strax efter midsommar - med nytt namn pga TLS namnbyte.

*Lars Klasén
SchlumbergerSema InfoData
lars.klasen@infodata.se*

0. Rättelser

Låt mig inleda med ett par rättelser till förra nyhetsbrevet. För det första hade jag missuppfattat netLibrarys nya priser. PrioInfo/Btj meddelar mig att "en e-bok kostar 155 % av priset för den tryckta i fallet Prepaid Ongoing Access. Annual Service Fee kostar 115 % vid första köpet och därefter årligen 15 % av e-bokens pris. Priserna på e-böcker motsvarar ungefär förlagspriserna på tryckta böcker."

För det andra innehöll min text om SverigeDirekt-utredningen en formulering som kan misstolkas. Kulturnät Sverige upplyser mig om att de 23 bibliotek som nämns i samband med Kulturnät Sverige inte alls bidrar till innehållet. Det de gör är att delta i arbetet med att svara på frågor i tjänsten "Fråga biblioteket", som är en helt annat tjänst.

Jag tackar för påpekandena och ber om ursäkt.

1. Internationellt

1.1 Affärsinformation, nyheter

FT.com lanserar betaltjänst. I samband med en ny version av sin webbplats kommer FT.com att starta en betaltjänst. Merparten av FT.com vad gäller de senaste 7 dagarnas nyheter mm kommer fortfarande att vara gratis. Men för 1.200 kr/år ges tillgång till hela tidningens innehåll samt till en ny tjänst kallad "Lex comments" som publiceras löpande under dagen. För 3.100 kr/år ges tillgång till World Company Financials, med utförlig information om 18.000 börsnoterade företag i 55 länder, och Word Press Monitor & Archive, med 12 milj artiklar från över 500 källor. (NewsBreaks 6/5 2002). (Anm: Man blir lite förvirrad av FT.com. På Online i december lanserade man FT Pro, en betaltjänst (4.500 kr/år) baserad på 300 källor. Sedan dess har inget hörts om den. Jodå, man kan finna information om FT Pro på webben - men bara om man känner dess existens. Kanske utgör den numera en del av det som kallas FT Syndication Services? Märkligt är det ... /LK)

New York Times erbjuder gratis nyhetsbevakning. Man måste dock registrera sig. Efter utvärdering avgörs om man ska börja ta betalt. (www.nytimes.com/mem/tnt.html) (ResearchBuzz 14/3 2002, NewsLink 1/4 2002)

Thomson integrerar: NewsEdge Insight 6 ger tillgång till Dialog. Den förväntade integrationen av NewsEdge med Dialog börjar materialiseras. Bland nyheterna i NewsEdge Insight 6 finns tillgång till Dialog, vilket kallas "ett nyhetsarkiv med miljontals dokument från tusentals källor". Nu arbetar man tillsammans med Intelligence Data på att ge integrerad åtkomst till dess Intelliscope via NewsEdge. Dialogs vd Roy Marin uppger också att Dialogs NewsRoom ska kombineras med NewsEdge senare i vår. (EContent Xtra 20/3 2002, EIR 18/3, 1/4 2002, NewsEdge April 2002)

LexisNexis över drömgräns: 2 milj sökningar på en dag. Det skedde den 12 februari. Över 90 % av sökningarna skedde via Internet. (EIR 18/3 2002)

Factiva genererar ca 2.6 miljarder kr i intäkter och växer med ca 5.5 % per år. Ca 60 % av detta emanerar från Factivas företagslicenser inkl. integrationsprodukter. (EIR 25/3 2002)

FluentMedia utvidgas med Wall Street Journal samt nyheter och foton från Associated Press. FluentMedias tjänst för information till intranät och extranät täcker sedan tidigare nyheter mm från Los Angeles Times, Washington Post, USA Today, Chicago Tribune, Newsday, CNET och Gale Group. AP Online förser tjänsten med ca 700 artiklar per dag samt nyhetsfoton från 240 AP-kontor runt om i världen. (EContent Xtra 26/3, 24/4 2002)

Ny tjänst från Outsell håller koll på "innehållsindustrin". Den nya tjänsten Outsell 60 Company Monitor bevakar 60 ledande företag inom "innehållsindustrin" och tillhandahåller analyser, indikatorer, förutsägelser etc om dessa. Bland de företag som täcks ingår D&B, Forrester, Hoover's, McGraw-Hill, OneSource, Reed-Elsevier, Reuters Thomson och Wolters-Kluwer. De 60 företagen omsätter tillsammans 1.6 biljoner kr. (EContent Xtra 2/4 2002)

TrueQuery en ny onlinetjänst inom IT. Den har startats av ett nybildat företag med samma namn och ger tillgång till artiklar i fulltext i drygt 60 publikationer inom IT från ledande IT-förlag som IDG, CMP Media, Cahners och ZD Media. TrueQuery tar upp manteln efter eShaman.com (f d Computer-SelectWeb) som lades ner i höstas och som grundaren f ö var chef för. Många av publikationerna är desamma och gränssnittet liknar ComputerSelectWebs. Individuella licenser kostar 12.000 kr/år. (www.truequery.net) (NewsBreaks 25/3 2002)

1.2 Marknadsinformation

LexisNexis integrerar information från Business Monitor International. Det rör information om nya marknader (21 länder): nyheter, analyser, prognoser etc. BMI är den första i en rad nya internationella informationskällor som LexisNexis kommer att förses med under 2002. (NewsBreaks 22/4 2002, EIR 29/4 2002)

Dialog utvidgar sitt avtal med Frost & Sullivan. I och med detta får Dialog exklusiv tillgång till Frost & Sullivans Market Insight. Det rör sig om marknadsanalyser, vilka kan nyttjas via Dialog, DataStar och Profound för ett fast pris per månad. 40 nypublicerade analyser tillkommer varje månad. (Dialog 20/3 2002, Online May/June 2002)

Marketresearch startar gratis bevakningstjänst. Användarna kan välja mellan 600 olika områden att bevaka vad gäller nya marknadsrapporter. (MarketResearch 6/5 2002)

EIU har nu gjort RiskWire tillgänglig. Den bevakningstjänst som EIU annonserade på Online är nu tillgänglig. Här ingår bl a EIU's Country Credit Risk (täcker 100 länder) och EIU's Country Operational Risk (täcker f.n. 60 länder). Pay-as-you-go såväl som licenser erbjuds. EIU har ett nätverk

av rapportörer och redaktörer i över 100 länder och 75 % av dess intäkter kommer nu från elektroniska produkter. (EContent Xtra 20/3, NewsBreaks 1/4 2002, NewsLink 1/4 2002, Online May/June 2002)

Economist Intelligence Unit (EIU) nylanserar Online Store. Online Store som startades 1999 har fräschats upp och försetts med nytt innehåll och funktioner. Nu ingår bl a analyser från över 3.000 publikationer, månatligt uppdaterade Country Reports, Country Forecasts och Country Risks, nyhetsbrev och marknadsrapporter. Pay-as-you-go såväl som licenser tillämpas. (Econtent Xtra 26/3 2002).

ProQuest lanserar ProQuest Reference Asia. Det rör sig ännu om första delen, nämligen The Greater China. Senare i år ska South East Asia släppas och år 2003 kommer North Asia och South Asia. Då täcks ca 300 myndighets- och kommersiella publikationer. (NewsBreaks 1/4 2002)

Holländska förlaget VNU allt mer inriktat mot marknads- och mediainformation. I februari 2001 köptes ACNielsen. I samma veva sålde man sin division för konsumentinriktad information. VNUs intäkter 2001 var 43 miljarder kr, varav ACNielsen 25 miljarder kr. I A C Nielsen ingår Nielsen Media Research (mäter TV-vanor) och Nielsen/NetRatings (mäter Internetanvändning). (EIR 1/4 2002)

1.3 Företagsinformation

Skyminder får nya funktioner och mer information. Nytt är samtidig sökning av både företags- och kreditinformation, länkar från funna företag till nyhetsartiklar samt information om företag i Polen, Spanien och Japan. Nederländska Graydon förser Skyminder med kreditinformation, till en början om 250.000 japanska företag. Skyminder innehåller nu information om 33 milj företag i 230 länder. (NewsBreaks 22/4 2002)

D&B startar webbtjänst för kreditbedömning. Den kallas D&B Global DecisionMaker och ger kunderna möjlighet att få rekommendationer som är baserade på en matchning av egna kriterier mot uppgifter i databasen. (IWR April 2002)

Bureau van Dijk köper Zephus och dess databas om sammanslagningar och förvärv. Databasen innehåller information om 70.000 sådana händelser och 40.000 tillkommer årligen. BvD SUITE innehåller information om 8.5 milj företag i hela världen. (NewsBreaks 6/5 2002)

Hoover's företagslicenser ökade med 68 % till 7.800 st under 2001. Intäkterna från företagslicenser ökade därmed med 50 % till 160 milj kr (för 9 månader; av totalt 314 milj kr). (EIR 25/3 2002)

Edgar Onlines företagslicenser ökade med 240 % till 840 st under 2001. Intäkterna från företagslicenser ökade därmed med 182 % till 140 milj kr (av totalt 174 milj kr). Antalet individuella abonnemang ökade med 20 % till 19.300 st. (EIR 25/4 2002)

1.4 Finansiella tjänster

Ryktet går: Thomson Financial ska köpa Bloomberg. I försöken att skaffa kapital för detta har man försökt sälja diverse finansiella publikationer (American Banker m fl). Detta har dock misslyckats, varför dess ledning, inkl Pat Tierney, troligen kommer att få gå. Ett annat försök att skaffa kapital är en börsnotering. Bloomberg, som omsätter 30 miljarder kr, har 156.000 terminaler à 13.000 kr/månad installerade runt om i världen. (EIR 8/4 2002)

Låt tillväxt år 2002 för finansiella tjänster. EIRs gissar på bara 4.8 % tillväxt under 2002 för åtta av de största tjänsterna, dvs totala intäkter 110 miljarder kr. Reuters Financial: 43 miljarder kr, Bloomberg: 28 miljarder kr, Thomson Financial: 17 miljarder kr, McGraw-Hill Financial: 17 miljarder kr, Interactive Data: 3.1 miljarder kr, Multex.com: 970 milj kr, Track Data: 770 milj kr och TheStreet.com: 210 milj kr. (EIR 11/3 2002)

Fortsatt kärvt för Reuters. Intäkterna för första kvartalet var 13.5 miljarder kr, en nedgång med 5 % jämfört med 2001. Man räknar nu med en fortsatt nedgång på uppemot 6 % under resten av året. Personalen minskas med ytterligare 300 personer utöver de 1.800 som nyligen annonserades. Antalet anställda är ca 18.000. (EIR 29/4 2002)

COMTEX köper spanska nFactory - satsar på Europa. Det nya företaget, kallat FactoryCOMTEX, tillhandahåller realtids nyhets- och finansinformation från USA och konkurrerar därmed med Europas ledande företag inom denna nisch: Reuters och Bloomberg. COMTEXs system söker igenom 20.000 nyheter per dag för att förse sina ca 1.000 kunder med material för omedelbar publicering vid de egna webb- eller onlinetjänsterna. (NewsBreaks 18/3 2002, EIR 25/3 2002)

1.5 STM

Gale och Dialog har bildat en allians för att erbjuda nya produkter och tjänster för universitets- och folkbibliotek runt om i världen. De första gemensamma produkterna kommer att lanseras med början i mitten av året. Inga befintliga produkter kommer att läggas ner. Båda företagen ingår i Thomson. Dialog har hittills ingen stor användning bland folkbibliotek och satsningen utmanar i första hand ProQuest Information and Learning. Ett Dialog-gränssnitt till Gales InfoTrac kan också ge nya kunder till denna tjänst. (NewsBreaks 1/4 2002, EIR 15/4 2002, NewsLink 1/4 2002, Dialog&Gale 1/4 2002)

BioSpace erbjuder information från Dialog. Dialog har gjort flera tiotals relevanta databaser tillgängliga via BioSpaces publika webbplats, som har över en miljon unika besökare per månad. Sökning är gratis; funna dokument kan köpas styckvis med kreditkort. (EIR 29/4 2002, Dialog 8/4 2002)

ChemWeb och Google är kemisternas favorit. DK Associates har via en studie av 1.300 kemister runt om i världen fått fram hur kemister använder webben. 57 % använde ChemWeb flera gånger i veckan och 56 % Google. 15 % använde chemistry.org mer än en gång i veckan och 12 % ChemSoc. DK Associates anger att en orsak till ChemWebs popularitet är att kemisterna kan använda den på samma sätt som de använder Google; ChemWeb är helt enkelt en bra inkörsport till information. (Free Pint 4/4 2002)

American Chemical Society gör sitt arkiv tillgängligt online: 120 år och 2.5 milj sidor. Det rör alla dess tidskrifter från 1879 då Journal of the American Chemical Society startade. Allt kan sökas i fulltext och artiklarna levereras i pdf. (pubs.acs.org/archives) (EContent Xtra 8/5 2002)

TOXCENTER ny databas vid STN International. Den produceras av Chemical Abstracts Service och består av över 5 milj referenser till publikationer inom toxikologi. (Online May/June 2002)

STN uppdaterar Beilstein. I samband med en omladdning av Beilstein ges databasen en ny struktur och utvidgas med 60 nya tidskrifter inom farmaci och ekologi. Efter omladdningen innehåller databasen 8.1 milj substanser och täcker litteratur från 1779. (NewsBreaks 29/4 2002, STN 26/4 2002)

General Science Collection ny databas vid EBSCO. EBSCO utvidgar bl a med databasen General Science Collection, som innehåller artiklar i fulltext från 60 populära tidskrifter som Archaeology, Astronomy, National Geographic, Popular Science och Scientific American. (NewsBreaks 25/3 2002)

Aviation Week Intelligence Network (AWIN) är en ny Internettjänst för flyg- och rymdindustrin. Bakom står McGraw-Hills Aviation Week och här ingår bl a World Aviation Directory. (EIR 1/4, 15/4 2002)

ScienceDirects onlineintäkter ökade 30 % till 10.2 miljarder kr år 2001. Antalet abonnemang ökade med 45 % till 1.450 st. (EIR 25/3 2002)

Thomson tvingade ISI-konkurrent av banan. Kanadensiska Prestige Factor startade förra året tjänsten PrestigeFactor.com, inriktad på att mäta citeringar i vetenskapliga tidskrifter och en ren konkurrent till ISIs Journal Impact Factor. Thomson stämde då Prestige Factor, som i brist på resurser för att driva målet (det rörde sig om mångmiljonbelopp) tvingades lägga ner. (Information Today May 2002)

Ryktena om samtal om samgående mellan Reed Elsevier och Wolters Kluwer avlivs. Derk Haank, styrelseordförande i Reed Elsevier, säger i en intervju att Elsevier Science inte är ute efter några större förvärv vad gäller vetenskapliga tidskrifter: "So we are not interested in pursuing Wolters Kluwer, Springer, Blackwell, or whomever." (www.infotoday.com/it/apr2/poynder.htm) (Information Today April 2002)

Kluwer ökade sin Internetförsäljning med 75 % år 2001. Den är nu över 3.6 miljarder kr, dvs 10 % av Kluwers totala intäkter (år 2000: 5.8 %). Bakgrunden är bland annat de köp av 20 programvaru- och Internetföretag man gjorde 2001, bl a Loislaw, SilverPlatter och Medi-Span. Internetintäkterna kommer att fortsätta att öka i takt med att man lanserar nya onlineprodukter. De totala intäkterna från "elektroniska produkter", som var drygt 9 miljarder år 2001, förutspås öka till över 10 miljarder i år. (EIR 25/3, 29/4 2002)

divine fortsätter sin köprunda. Bland förvärven finns Viant Corp. (USA), som tillhandahåller affärssystemslösningar, och Delano Technology Corp. (Canada), som arbetar med system för marknadsföring. (EIR 15/4 2002, Econtent Xtra 20/3 2002). divine har också släppt version 4.0 av Content Server och Participant Server (produkter för att hantera information, skapa gränssnitt etc). EContent Xtra 26/3 2002, NewsBreaks 9/4 2002)

1.6 Patent, rättsinformation, övrigt

Questel-Orbit lanserar nya tjänsten "Expert Searches". Den innebär att sökresultat levereras tillsammans med en rapport som innehåller sammanfattningar av citerade verk, förklaringar mm. Tjänsten baseras på ett samarbete mellan Questel-Orbit och Patent Complete, där den senare bistår med teknik- och sökexpertis. (Online May/June 2002)

STN Easy förses med patentsökningsfunktionen Patent Tab. Patent Tab är en funktion för enklare patentsökningar. Den ger också kostnadsfri tillgång till patent i fulltext vid US Patent and Trademark Office (USPTO) och European Patent Office (EPO). STN Easy ger tillgång till 80 av STNs över 200 databaser, bl a databaser från USPTO, EPO och patentverk i Japan. (NewsBreaks 15/4 2002)

Thomson har köpt tyska Wila Verlag - som slås ihop med Derwent. Wila tillhandahåller tjänster för immaterialrätt och många av dess kunder nyttjar redan Derwent. Wila döps om till Wila-Derwent men verksamheten blir kvar i Tyskland. (NewsBreaks 22/4 2002, EIR 22/4 2002)

LexisNexis har köpt Courtlink. Courtlink var tidigare ensam leverantör av domstolshandlingar (USA) till LexisNexis och Westlaw. Men på grund av tekniska problem med att ge åtkomst till CourtLink startade West en egen tjänst, WestDockets, den 1 mars. Under tiden har en ytterligare aktör, CourtExpress, ryckt åt sig en del av användarna. (EIR 25/3, 6/5 2002)

EU-kommissionen lanserar nya versioner av webbplatser. EUR-Lex har fått ett nytt, enhetligt, gränssnitt för allt sitt innehåll och TED har fått en helt ny webbplats. (eur-op.eu.int april 2002)

WebMD mot lönsamhet. Förlusterna år 2001 var "bara" 840 milj kr jämfört med 2.5 miljarder kr år 2000. Intäkterna ökade med hela 37 % till 7.2 miljarder kr (5.3 miljarder kr år 2000). (EIR 18/3 2002)

Dansk portal för IT har öppnats. Där kan man söka investeringsmöjligheter, teknologier, allianser, tjänster och produkter i hela världen samt matcha det egna företagets utbud mot andras. Bakom står danska organisationen ITEK. (www.it-contact.com) (IT-företagens Mail-IT 4/4 2002)

Norsk forskning på ny webbplats. Bakom www.forskning.no står Norges forskningsråd och ett antal norska forskningsinstitutioner. (CS 15/4 2002)

1.7 Referensverk, digitaliseringar

Oxford Reference Online öppnas. Den första versionen består av 1.5 milj uppslagsord från nära 100 av Oxford University Press ordböcker och andra referensverk. På sikt kommer tjänsten att bestå av 300 referensverk (totalt 130 milj ord). Priset är från 2.600 kr/år (skola); från 7.400 kr/år (bibliotek, högskola). (ResearchBuzz 21/3 2002, NewsBreaks 1/4 2002, Biblioteksbladet 2002:2)

Merriam-Webster har startat en webbplats för referensverk. Här finns bland annat Webster's Third New International Dictionary med 470.000 uppslagsord, Merriam-Webster's Collegiate Dictionary and Collegiate Thesaurus och The Merriam-Webster Atlas. Enanvändarlicens kostar 50 kr/månad eller 300 kr/år. (www.merriam-websterunabridged.com) (ResearchBuzz 21/3 2002)

Britannica Online School Edition har lanserats. Den nya (betal)tjänsten består av Encyclopedia Britannica, Britannica Student Encyclopedia, Britannica Elementary Encyclopedia och diverse annat, bl a tidskrifter och en Internetguide. (ResearchBuzz 28/3 2002). I en ny version av tjänsten ska Converas RetrievalWare söksystem för multimedia nyttjas. (EContent Xtra 9/4 2002)

Compton's Encyclopedia återvänder till Britannica. Encyclopedia Britannica har förvärvat exklusiv rätt att publicera och distribuera Compton's Encyclopedia i tryck och på CD-ROM, vars upplaga 2002 omedelbart ska integreras med Encyclopedia Britannica. Britannica sålde Compton's 1993 efter att ha ägt förlaget i 32 år. (NewsBreaks 25/3 2002)

ProQuests projekt Historical Newspapers följer planen. Projektet digitaliserar tidningar i USA från 1851 till 1999 (som har digitaliserats från 3.4 miljoner sidor på mikrofilm) är klar att ladda och Wall Street Journal 1889-1985 (1.4 milj sidor) är på gång. Nästa år följer Christian Science Monitor och Washington Post. (NewsBreaks 22/4 2002, ProQuest)

Databas för historiska tidningar. MyFamily.com har lanserat The Ancestry Historical Newspaper collection. Den består ännu av ca 200.000 sidor från diverse (USA-)tidningar 1851-1923. Man planerar 20.000 nya sidor per vecka med målet 50 milj sidor. Det är en betaltjänst; kostar från 750 kr/år. (www.classicnewspapers.com) (ResearchBuzz 4/4 2002)

Book History Online gratis bibliografi på webben. Den produceras av Royal Dutch Library och innehåller 25.000 referenser från och med 1990 till litteratur om bok- och bibliotekshistoria. (www.kb.nl/bho/index2.html) (Online May/June 2002)

Morgontidning i PDF. Nederlands Dagblad ska finnas tillgänglig online i PDF varje morgon - till samma pris som papperstidningen (ca 12 kr). (CS 18/3 2002)

1.8 E-böcker

ebrary tecknar nya kundavtal och satsar på Europa. De nya kundavtalen rör 6 regionala biblioteksnätverk i USA: Bibliographical Center for Research (3.000 bibliotek), Michigan Library Consortium (700), PALINET (600), NELINET (700), Wisconsin Library Services (500) och OHIONET (500 bibliotek). ebrary, som ger tillgång till e-böcker från över 100 förlag, har nu också tecknat avtal med

återförsäljare runt om i världen, i Europa med Coutts Libary Services. ebrary kan nu också nyttjas via licens vid sidan av konto och styckepris. (NewsBreaks 8/4 2002, EContent Xtra 24/4 2002)

ebrary har startat en webbplats för konsumenter. Där kan vem som helst söka och bläddra gratis bland titlarna och köpa önskade verk helt eller i delar. (shop.ebrary.com) (NewsBreaks 29/4 2002)

Anteckna i dina e-böcker med netLibrary Notes. Med netLibrary Notes kan användaren bokmärka sidor och där göra notiser på upp till 1.000 tecken. Även egna nyckelord för sökning kan läggas in. Anteckningarna kan hanteras och sorteras separat. (netLibrary 6/5 2002)

Kluwer lanserar e-bokhandel. Den tillhandahåller e-böcker i PDF för universitet och forskning inom bl a biologi, medicin, kemi, IT, fysik, material och de sociala vetenskaperna. F n ingår 150 titlar, men fler tillkommer löpande. (EContent Xtra 24/4 2002)

SourceOECD svarar nu för 25 % av OECDs försäljning av information. SourceOECD hade 200.000 besök och levererade 12.000 e-böcker i februari. 90 % härrör från direktbesök medan 10 % kommer via Ingenta och de 8 andra portalerna som erbjuder OECD-information. SourceOECD byggdes av Ingenta och startades i november 2000. Ingenta, som nu byggt 40 webbplatser åt informationsproducenter som tillhandahåller sin information via Ingenta, satsar under år 2002 speciellt på att bygga webbplatser åt förläggare i USA. Nytt är att man nu även kan tänka sig kunder som inte tillhandahåller sin information via Ingenta. (EIR 1/4 2002)

1.9 Sökmotorer

Teoma officiellt lanserad. Kan den hota Google? Efter att ha varit ute i betaversion sedan förra våren lanserades Teoma officiellt den 2 april. Teoma stoltserar med specialiteten "Subject-Specific Popularity", en teknik för att gruppera (sortera) sökresultatet i kluster. Greg Notess kommenterar den så här: "The idea of using Web link patterns to identify communities on the Web may help for certain searches." och fortsätter "But Teoma is still missing many features that make Google so important for the professional searcher. Teoma has no advanced searching capabilities, no cached copies of pages, and no indexing of PDF and other of file types. The relatively small size of Teoma's database means that hundreds of millions of Web pages just cannot be found at Teoma." Teomas partner vad gäller annonser är Overture.com (fd Goto.com). Teoma köptes av Ask Jeeves i september 2001. (NewsBreaks 8/4 2002, ResearchBuzz artikel 2/4 2002)

Google har lanserat en sökmotor för nyheter. Den är ännu i betaversion och baseras på bara 100 källor (inkl New York Times, CNET - och två svenska, nämligen DN och SvD), vilka söks omkring en gång i timmen. Nya källor tillkommer löpande. Avgränsning kan ske till den senaste dagen, de 3 senaste dagarna etc upp till de 7 senaste dagarna. (news.google.com) (ResearchBuzz 14/3, 25/4 2002, NewsLink 1/4 2002, Online May/June 2002, Internetbrus 25/4 2002)

Google har tagit fram ett API för åtkomst från egna program. API-funktionen, som är byggd i SOAP, är ännu i beta och medger maximalt 1.000 sökningar per dag från det egna programmet. (www.google.com/apis) (ResearchBuzz 18/4, 2/5 2002, Network World 29/4 2002, CS 15/4, 19/4 2002) (Anm: SOAP är det protokoll som ingår i konceptet Web services; se nyhetsbrev 2002:2. /Lars)

America Online ska nyttja Google. Enligt ett flerårigt avtal ska Googles sökmotorteknik nyttjas (istället för Inktomi) för sökning i AOL, Compuserve, AOL.COM och Netscape. Därtill ska Googles "paid listings" (sponsrade länkar) läggas ut på dessa tjänster (istället för Overtures). (EContent Xtra 8/5 2002, Internetbrus 3/5 2002)

Overture stämmer Google. Overture menar att Googles nya pay-per-click-annonser innebär ett patentintrång. Overture har tidigare stämt FindWhat.com för samma sak. (ResearchBuzz 11/4 2002, CNET News.com 5/4 2002)

Google tar in på Yahoo!. I slutet av april stod Yahoo! för 36 % av alla sökningar i sökmotorer. Google hade 32 % och MSN 13 %. (PCWorld.com 3/5 2002, DN 2/5 2002, CS 6/5 2002)

Google Answers är en ny tjänst för experthjälp. För mellan 40 och 500 kr (du bestämmer själv vad du vill betala!) ger en expert vid Google svar på en fråga. Alla frågor och svar publiceras. Tjänsten är ännu i beta. (answers.google.com) (Omvärlden 2/4 2002, Research Buzz 25/4 2002, Google 3/5 2002)

Yahoo! Experts stängs - ersätts av Yahoo! Advice i samverkan med LiveAdvice. Till skillnad mot Google Answers så är det den som svarar som sätter priset. Priset beror på dels spenderad tid, dels på svararens timdebitering (som kan variera mellan 400 och 3.000 kr/timme). Svararen för en dialog med frågeställaren per telefon eller e-mail. (ResearchBuzz 2/5 2002, NewsBreaks 6/5 2002)

Yahoo har börjat indexera PDF. De söks genom att nyttja u:pdf (dvs "sök i url-er efter pdf"). Även andra filtyper kan sökas via Yahoos Google-version. (ResearchBuzz 4/4 2002, Online May/June 2002)

Yahoo! minskar annonsberoendet. Intäkterna från annonser, som för 1.5 år sedan gav 90 % av de totala intäkterna, hade under första kvartalet sjunkit till 63 % och gav 1.2 miljarder kr medan intäkterna från betaltjänsterna var 560 milj kr. Antalet användare var 237 milj personer. (CS 12/4 2002)

LookSmart har köpt sökmotorn WiseNut. Köpet skedde via aktier värda 100 milj kr. WiseNut startade för ett år sedan. (EIR 18/3 2002, Online May/June 2002)

LookSmart börjar med "pay-per-click"-listning. Vanligtvis betalar man ett fast pris (t ex per år) för att få med sin webbplats i en sökmotor (t ex Yahoo!). För att komma med i LookSmart betalar man dels ett fast pris, dels 1.50 kr för varje gång någon klickar på länken. Detta gäller bara kommersiella webbplatser; övriga kommer med gratis. (ResearchBuzz 11/4 2002)

AltaVista satsar på icke-kommersiella webbplatser. Fyra gånger per dag söker man specifikt efter nya sådana vilka därefter indexeras. AltaVista har ca 600 milj sidor i sitt index. (ResearchBuzz 11/4 2002)

Altavista länkar nyheter till fotografier. Altavistas multimediaindex får länkar till 800 foton per dag. Det rör nyheter inom underhållning, sport, affärer, politik ... (EContent Xtra 8/5 2002)

AllSearchEngines är en ny metasökmotor för UK. Den nyttjar Overture UK, Yahoo UK, Mirago UK, AltaVista UK och MSN UK. (www.allsearchengines.co.uk) (ResearchBuzz 28/3 2002)

Business.com förser sökmotorn Mamma.com med affärsinformation. Business.com tillhandahåller ett register med över 400.000 företag i 25.000 kategorier. (EIR 18/3 2002)

Phibot är en söktjänst för fysik. Här erbjuds bl a en sökmotor för 5 milj sidor inom fysik. (phibot.org) (ResearchBuzz 14/3 2002)

USAs FirstGov.gov ska använda FASTs teknik. USAs regering har upphandlat en sökmotortjänst till FirstGov.gov, en portal till USAs statliga dokument och tjänster. Ordern gick till AT&T Business Services, som ska nyttja FASTs sökmotorteknik. Bland kraven fanns hantering av många olika format, t ex Word och PDF, samt svarstider på högst en kvarts sekund bland sökning i 50 milj dokument (som finns idag). FirstGov.gov, som startade i september 2000, hade 50 milj "träffar" under 2001. Ordern är värd 20 milj kr/år i 4 år. Norska FAST bildades 1997. Vissa har ondgjort sig över att man valt en utländsk sökmotor för USAs statliga dokument. Speciellt besvikna är man vid Inktomi, som hittills tillhandahållit gratis sökning för FirstGov.gov via Federal Search Foundation (som bildades av Inktomis grundare Eric Brewer). Google kommenterar inte affären. (NewsBreaks 18/3 2002)

1.10 Diverse

Onlineindustrin gick dåligt år 2001. Bland de aktörer med onlinetjänster som EIR undersökt halverades vinsten i genomsnitt till 3.1 % år 2001 från 6.9 % år 2000. Intäkterna minskade i många fall. Några exempel på aktörer: AOL/Time Warners intäkter var 390 miljarder kr (en ökning med 5.6 % jämfört med år 2000), Thomson Corp. 74 miljarder kr (11.3 %), Reed Elsevier 67 miljarder kr (17.6 %), Reuters 58 miljarder kr (7.9 %), MacGraw-Hill 47 miljarder kr (8.5 %), Dow Jones 18 miljarder kr (en minskning med 19.5 %), D&B 13.3 miljarder kr (- 7.7 %), Equifax 11.6 miljarder kr (- 42.2 %), Yahoo! 7.3 miljarder kr (-35.4 %), ProQuest 4.1 miljarder kr (7.3 %), Interactive Data Corp 3.5 miljarder kr (8.3 %), VerticalNet 1.3 miljarder kr (12.4 %), OneSource 600 milj kr (13.7 %), Hoover's 314 milj kr (för 9 månader) (62.1 %) och Edgar Online 174 milj kr (76.3 %). (EIR 18/3 2002)

Onlineannonseringen i USA går ner. Enligt CMRi var intäkterna i USA år 2001 från annonser online/webb 26 miljarder kr (en nedgång med 15 % jämfört med 2000). Annonser i TV gav samtidigt 150 miljarder kr (ned 18 %), i radio 22 miljarder kr (ned 21 %), i tidningar 30 miljarder kr (ned 23 %) och i kabel-TV 106 miljarder kr. (EIR 15/4 2002)

Bredbandsurfare använder Internet mer än de som nyttjar telefonmodem. Det gäller i alla fall privatpersoner i USA, där de 21 % som nyttjar Internet via bredband stod för 51 % av den totala tid som spenderas på nätet. Tidigare har man trott att de som har bredband skulle klara av sina Internetärenden snabbare. (Ny Teknik 14/3 2002)

70 % av webbsurfarna kan inte tänka sig att betala för innehåll på Internet. Det visar en rapport från Jupiter Media Metrix. Den uppger också att marknaden för "generella innehållstjänster" på nätet var drygt 7 miljarder kr år 2001 och kommer att öka till 23 miljarder 2006. (CS 25/3 2002)

Consumer Reports Online har 800.000 betalande abonnenter, vilket är mer än någon annan liknade webbtjänst. Den tillhandahålls av Consumer Union i USA, utgivare av publikationen Consumer Reports (som har 4 milj prenumeranter). (Online May/June 2002)

1.11 Portalprodukter, sökverktyg mm

Smartlogik kastar in handduken. Företaget togs bort från börsen 29/4. Verksamheten säljs nu till London-baserade Applied Psychology Research för 26 milj kr efter ständiga förluster (400 milj kr år 2001 - då intäkterna var 140 milj kr) och neddragningar av personal (senast i april från 132 till 71 personer). Smartlogik, som tillhandahöll söksystem m fl produkter för informationshantering, hette fram till för ett år sedan Bright Station. Bright Station var det företag som "blev över" när Dialog Corp. såldes till Thomson för två år sedan. I och med Smartlogiks beslut är det nu definitivt slut på det företag som under namnet Maid startades av Dan Wagner för 8 år sedan. (EIR 11/3, 29/4, 6/5 2002)

Virage i samarbete med Verity. I och med detta kommer Verity K2 Developer (K2D) att integreras i Virages produkter. Virage tillhandahåller produkter för att hantera, indexera och söka i multimedia (video mm). Utöver möjlighet till sökning i tiotals miljoner dokument stöder K2D numera tesaurus och över 250 olika format. (EContent Xtra 20/3 2002)

Convera köper Semantix, lanserar produkt för multimediahantering. Semantixs teknik för lingvistisk sökning ska nu integreras i Converas IR-produkt RetrievalWare. Nya RetrievalWare 7.0 hanterar XML och medger enkel anpassning till Microsofts .NET-miljö. Över 200 format stöds.. Convera satsar också på hantering av multimedia (video mm) i och med sin nya Screening Room 2.3. I kombination med RetrievalWare 7.0 tillhandahåller Convera därmed nu ett komplett paket för allt från indexering och lagring till sökning av rörliga bilder/video. (Jämför Virage+Verity). (NewsBreaks 18/3, 1/4 2002, EContent Xtra 26/3, 2/4 2002)

Marknaden för sökverktyg blir 6.6 miljarder kr år 2003. Det tror i alla fall Google, vars produkt "Google in a box" för medelstora och stora företag säljs för 200.000 - 2 milj kr. (Industry Standard 21/3 2002)

Institute of Physics Publishing (IOPP) väljer Visimo. Visimo förser IOPP med ett söksystem för dess Electronic Journals service (f.n. 29 tidskrifter). Visimo är mest känd för sin metasökmotor och har också en av version PubMed vid sin sökplats. IOPP kommer möjligen på sikt att nyttja Visimo även för sin onlinetjänst, med bl a INSPEC. (NewsBreaks 25/3 2002)

Stellent köper Kinecta. Kinectas programvara för integration och distribution av information ska nu nyttjas i Stellars produkter för hantering av information. (EContent Xtra 9/4 2002)

Thomson Financial tecknar avtal med Grand Central Communications. Därmed kan Grand Centrals kunder nå flera av Thomson Financials databaser och nyttja dem i format som RIXML och Excel och via egna XML schemas för intergration i egna system/portaler. (EContent Xtra 24/4 2002)

CSAs nya RefWorks hanterar referenser. RefWorks hanterar referenser från en rad onlinetjänster, bl a CAS SciFinder, OCLC FirstSearch, Ovid, CSA, ProQuest, EBSCOhost, SilverPlatter, ISI och NLM PubMed. Import/export medges också från många andra programvaror för hantering av referenser. (NewsBreaks 8/4 2002, CSA 15/4 2002)

2. Sverige

2.1 Onlinetjänster mm

Affärsdata ger möjlighet att länka från börskurser till artiklar. En länk vid företagsnamnet på kurslistan ger direkt de senaste artiklarna/telegrammen om företaget. Affärsdata kommer under sommaren att uppgradera sin sökmotor med närhetssökning mm. Antalet källor i Artikelarkivet är numera ca 60, varav 4 från övriga Norden. (Affärsdata 20/4 2002)

Rättsinformation från Norstedts Juridik snart också online. Det rör sig om den information som finns på CD-ROM-produkten CD-Lag. (LK april 2002)

Edita Publishing och Tietoenator samarbetar kring juridisk information. Det handlar om att distribuera Edilex, Editas finska juridikinformation, via Tietoenators finska portal Eportti. (CS 5/4 2002). (Nu undrar man om/hur detta påverkar den svenska rättsinformationstjänsten Pointlex, som ju också ingår i Edita Publishing, fd Graphium Norstedts Media. För övrigt drivs också finska justitieministeriets författningsdatabank Finlex av Edita). (CS 5/4 2002)

VillaVärdet försvinner från InfoTorg. Orsaken är att den övergång från rörlig till fast avgift som VillaVärdets ägare Ljungqvist Information ska göra kommer att leda till kraftiga prishöjningar för flertalet användare av tjänsten. (SchlumbergerSema InfoData 2/5 2002)

Transguide nu också med engelskt gränssnitt. Bakgrunden är önskemål från icke-svensktalande forskare, studerande m fl - i Sverige och utomlands. Ämnesområdet för Transguide är transport inkl. telematik och den drivs av VTI:s Bibliotek och informationscenter (Väg- och transportforskningsinstitutet (VTI) på uppdrag av VINNOVA. Förutom databasen TRAX (fd Roadline VTI) med 110.000 referenser (varav 50 % på engelska) ingår en länksamling med länkar till ca 320 webbplatser, en databas med länkar till 1.600 fulltextdokument, tidskriftslista, konferenskalendrium mm. (VTI 27/3 2002)

Ekonomi24 köps av Affärsvärlden. Ekonomiwebbplatsen Ekonomi24s verksamhet inkl dess personal tas över av Affärsvärlden, som ska betala en royaltysumma i ett antal år. Fram till den 1 oktober måste man dock fortsätta att också jobba för Finans Vision pga ett avtal som gäller tills dess.

Affärsvärlden ägs av Ekonomi & Teknik Förlag. (DB 30/4 2002) (Turbulensen kring Ekonomi24 fortsätter alltså. När man i november började kräva registrering hoppade två av tre användare av. I december började man ta betalt. I februari gick Ekonomi24 ihop med nybildade tidningen Finans Vision för gemensam produktion av material för både webb och papper. Och nu blir det nya tider för personalen igen. Neddragningar hotar ... (DN 30/4 2002)

NE har 38.000 webbabonnemang. År 2000 hade man 8.000. Men den tryckta versionen har minskat från 12.000 år 1999 till 4.000 (prognos) år 2002 och man avskedar ytterligare 13 säljare. Under de senaste åren har man gjort mångförluster (År 2001 40 milj kr på en omsättning av 128 milj kr) och minskat antalet anställda från 200 till 40. (Svensk Bokhandel 7/5 2002)

PrioInfo nu nordisk agent för SourceOECD - erbjuder konsortieupphandling. Onlinetjänsten SourceOECD ger åtkomst till OECDs kompletta utgivning av rapporter, publikationer och statistik. PrioInfo ger även möjlighet för kunder i Norden att för år 2003 ansluta sig till en gemensam pan-nordisk konsortieupphandling som även omfattar tryckt material. (PrioInfo 27/4 2002)

BIBSAM skapar prejudikat - skriver inte nya avtal med EBSCO och ProQuest. Det rör EBSCOs Academic Search Elite och Business Source Elite och ProQuests ABI/INFORM och ASTP. Frågan är principiell därför att denna typ av tjänster är "konkurrensutsatta" till skillnad mot förlagens tjänster. EBSCO och ProQuest är ju s k "aggregators", dvs de äger inte innehållet utan köper rätt från informationsproducenter att få tillgängliggöra vissa titlar. Innehållet inte heller stabilt. I databaser som är företagsspecifika är innehållet känt och stabilt och det är fullt möjligt att ersätta de tryckta prenumerationerna med elektronisk. Avtal med aggregators kan också innehålla villkor om att fulltexten inte får göras tillgänglig förrän efter en viss tidsperiod efter att den tryckta versionen getts ut. Embargoperioder på upp till tre år förekommer. (BIBSAM 22/4 2002)

2.2 Betaltjänster på gång

Från Riksdag & Departement nu betaltjänst på webben. Den som abonnerar på papperstidningen får nu också tillgång till den elektroniska varianten, inkl ett arkiv med alla artiklar fr o m 1997. Abonnemang kostar 500 kr/år. (RoD april 2002)

Affärsvärlden kräver helårsprenumeration för webbåtkomst. Det rör dagliga kommentarer, artikelarkivet, aktieindikator, bokslut, konjunktur- och ägarinformation, mm. Affärsvärlden i pappersform utkommer en gång i veckan. (Affärsvärlden mars 2002)

Dagens Nyheter kräver registrering för tilläggstjänster. Ger prenumeranterna tillgång till DN:s arkiv. DN tar ett steg mot betaltjänst genom att kräva registrering för de besökare som vill nå På Stans nyhetsbrev, bevaka bostadsannonser, komma åt lokalt väder samt - inom kort - lägga upp egen börsportfölj och TV-guide. Prenumeranterna får därtill exklusiv tillgång till DN:s arkiv, med möjlighet att kostnadsfritt ta del av upp till 20 artiklar i månaden. Eventuellt kommer Arkivet att bli tillgängligt som betaltjänst så småningom. (DN 16/4, 23/5 2002)

Aftonbladet börjar ta betalt. Det rör sig om dess reseguider, som kostar 10 kr per st och levereras i PDF-format. Betalning sker via finska Portalifys teknik Coinlet. När läsaren bestämt sig för att köpa en guide flyttas han/hon över Portalifys webbserver. Där meddelas en köpkod som läsaren skickar som SMS med sin mobiltelefon. Då debiteras mobilabonnemanget med 10 kr och samtidigt flyttas läsaren vidare till en webbsida från vilken materialet kan laddas hem. Aftonbladet har inga planer på att ta betalt för vanliga nyheter via webben. Orsaken är att alldeles för många andra erbjuder sådana gratis. (Ny Teknik 17/4 2002)

Prenumeration krävs för Råd & Rön på nätet. Utan prenumeration, som kostar 170 kr/år, kan man inte komma åt Råd & Rön:s test- och artikelarkiv eller Svarta lista på nätet. (Råd & Rön april 2002)

SMHI kräver nu registrering för de som vill nå Båtvädret, fd Båtwebben. Som skäl anger SMHI att man vill kunna nå användarna för att undersöka önskemål om specialtjänster. (SMHI maj 2002). (Anm: Men det är helt klart att man riktar in sig på att börja ta betalt. Det visas inte minst hemsidans formulering om att "... den kommer att vara gratis hela säsongen ". /LK)

TV4-försök att ta betalt på webben gick inte så bra. Man nyttjade samma teknik som Aftonbladet för att ge "live" information om Formel 1-racing. Få nyttjade dock tjänsten eftersom samma material fanns gratis på andra webbplatser. Vid tidigare tillfällen när det var gratis hade man tiotusentals besökare. (Ny Teknik 17/4 2002)

2.3 Övriga webbtjänster, databaser

Nationell bibliografisk databas för e-tidskrifter på gång. LIBRIS har utrett frågan och beräknar att ta en sådan databas i produktion vid årsskiftet 2002/2003. (LIBRIS-nytt 8/5 2002)

Nyhetsportal från Sveriges Radio samlar nyheter från 30 nyhetsredaktioner. Tidigare har det bara gått att lyssna på hela nyhetssändningar på webbplatsen men framöver blir även enskilda inslag tillgängliga. (www.sr.se/nyheter) (CS 8/4 2002)

Riksantikvarieämbetet öppnar Materialguiden, en faktabas om byggnadsmaterial/byggnadsvård med information om hundratals material mm (www.raa.se/materialguiden). (Miljöforskning 2/4 2002)

Webbportal mot rasism öppnad av Integrationsverket. Den ska ge en samlad bild av nationellt och internationellt arbete mot rasism och etnisk diskriminering. (Metro 21/3 2002)

Ams förlitar sig helt på webben - planerar att lägga ner Platsjournalen. Platsjournalen kommer ut en gång i veckan i en upplaga på 90.000 ex och är gratis. Ams webbplats hade 660.000 unika besökare i januari och man menar hänvisar till att "det är där den stora exponeringen finns". Två redaktioner med 8 personer läggs ner. (DN 6/4 2002)

Nordisk familjebok på webben. Projekt Runeberg har nu hunnit läsa in band 1-18 av de totalt 20 som ingår i den första utgåvan 1876-1899. (Projekt Runeberg)

Museums fotoarkiv på Internet låter besökarna bidra med texter. Länsmuséet Västernorrland har hittills lagt ut 20.000 av sina foton på Internet. De besökare som känner igen bilder kan lägga in kommentarer till dessa och på så sätt fylla kunskapsluckor. (DN 21/4 2002)

2.4 Telefonkataloger på nätet

Eniros telefonkatalog över privatpersoner på nätet är OK enligt DI. Eniro lade ut även privata telefonnummer på sin webbplats för Gula Sidorna den 19/2. Detta ledde det till en rad anmälningar för integritetskränkning och brott mot PUL. Men den 25/3 meddelar Datainspektionen följande: "Med anledning av ett flertal klagomål har DI utövat tillsyn mot Eniro Sverige AB som har lagt ut innehållet i telefonkatalogen på Internet. DI konstaterar att företagets invädning om att dess behandling av personuppgifter omfattas av grundlagsskydd får godtas. Behandlingen faller följaktligen inte under PULs tillämningsområde." (DI 25/3 2002). Privata telefonnummer har sedan tidigare varit tillgängliga gratis via Telias Mina Sidor, som dock kräver registrering. Tjänsten, som har varit mycket populär, har legat nere en tid men har nu öppnats igen. (CS 20/3 2002)

Teleoperatörerna obstruerar med höga priser - nummerupplysare och onlinetjänster klagar hos PTS. Teleoperatörerna är sedan i december ålagda att på anmodan lämna ut sina abonnentregister till de som vill erbjuda nummerupplysning (manuellt eller online). Tidigare kunde man vägra med olika förevändningar. Men gissa vad som nu händer? Jo, Telia, Tele2 och Europolitan begär ohemult

mycket betalt för sina register (det rör sig om mångmiljonbelopp, trots att PTS påvisat att självkostnaden för uttag inte ens är 1 milj kr). Därför har nu Ahhaaa, Itesco och Respons krävt att PTS agerar mot teleoperatörerna. (Nyhetsbrevet Telekom 21/2 2002) (Anm: Det skulle inte förvåna om rättsliga åtgärder följer - varför man kan räkna med att det kan ta år innan följetongen är slut.)

2.5 Legalt mm

Ett svenskt Tasini-fall. Svenska Dagbladet har fällts av Stockholms tingsrätt för att tidningen 1997 publicerade ett par artiklar av frilansarbetare med vilka ett ramavtal upprättades 1990. I detta avtal nämndes inte digital publicering. (Lov&Data mars 2002)

Utökat grundlagsskydd för Internet och elektroniska databaser. I december lade den svenska regeringen fram prop. 2001/02:74 "Yttrandefrihetslagen och Internet". De praktiska konsekvenserna av lagändringen får enligt Lov&Data följande praktiska konsekvenser: 1) Webbidor undantas från PUL, 2) Utökat pseudo-känneteckensrättsligt skydd för webbsidans namn, 3) Meddelarskydd och källskydd för tillhandahållare av webbsidor, 4) Utökat skydd för YGL-skyddade databaser mot marknadsrättsliga åtgärder, 5) Utökat skydd mot straff- och civilrättsliga tvångs- och skyddsåtgärder såsom husrannsakan och intrångsundersökning, 6) Utökat skydd mot förtalstalan, 7) Skyldighet att på webbsidan ange utgivaruppgifter. (Lov&Data mars 2002).

Propositionen kritiseras av Bunny Ragnerstam (ordf. Svenska förläggareföreningen) och Bunny Ragnerstam (ordf. Sveriges författarförbund) som skriver "Det anses nu i propositionen att tillhandahållandet av en bok genom teknik som medger framställning av enstaka exemplar inte innebär att en bok tillhandahålls. I stället anses att det vara fråga om en databasanvändning. ... Förslaget innebär att det individ-, medborgar- och upphovsmannacentrerade ansvars- och rättighetsperspektivet försvagas, och att ansvaret i stället läggs på förlaget, som har sämre förutsättningar att svara för texten ur yttrandefrihetssynvinkel. Härigenom underlättas inte den vidgade yttrandefrihet som teknikutvecklingen skulle medföra." (DN 14/4 2002)

Svensk PUL-dom till EG-domstolen. En konfirmandlärare har blivit dömd till böter av Eksjö tingsrätt för att hon spritt information om ett tjugotal anställda i ett pastorat på nätet. Domen har sedan överklagats till hovrätten som nu vänt sig till EG-domstolen. Hovrätten vill att EG-domstolen ska pröva om direktivet strider mot EUs datadirektiv eller mot de allmänna principerna om yttrandefrihet och andra fri- och rättigheter som gäller inom EU. (CS 29/4 2002)

Är yttrandefriheten på nätet på väg att strypas? Det menar i alla fall Lars Ilshammar som först anför den fällande domen mot aftonbladet.se (där nätutgivaren blev fälld för rasistiska debattinlägg (DN 8/3 2002)) och därefter fallet där en forskare inom informatik på Umeå universitet av universitetets jurist uppmanats att ta bort alla webbsidor som innehåller personnamn, eller begära samtycke från de omnämnda. Lars skriver: "Han skulle alltså tvingas att skriva till personer som Nicholas Negroponte och Linus Torvalds för att få lov att nämna dem i en recension av deras egna böcker." Forskaren anför Ramsbrofallet för undantag från PUL (dvs journalistiskt syfte) men juristen menar att universitetet gör en annan, restriktivare tolkning av PUL än samhället i övrigt. Ny Teknik 20/3 2002)

Ny e-handelslag för tjänsteleverantör. Det rör prop. 2001/02:150, som ligger mycket nära EG-direktivet. Den föreslår att medlemsstaterna inte får begränsa den fria rörligheten av informationssamhällets tjänster om inte etablering skett i annat land för att kringgå lagstiftning och verksamheten helt eller till större delen riktar sig mot det egna territoriet. En leverantör som använder en webbplats för att erbjuda sina tjänster ska ha följande information lättillgänglig: namn, adress, e-postadress, org/momsreg.nummer och behörig tillståndsmyndighet. (CS 12/4 2002). Betr frågan om spam föreslås opt-out: "En näringsidkare som använder e-post vid ickebegärd marknadsföring till fysiska personer skall respekter och regelbundet kontrollera register där personer som inte önskar få sådan marknadsföring med e-post kan registrera sig." Det här kritiserar av Niclas Lundblad (vd för Stockholms e-handelskammare) som dels menar att begrepp som "marknadsföring" och "ickebegärd"

är otydliga, dels att det inte alls är givet att det kommer att finnas opt-outregister i alla länder. Och hur ska näringsidkarna veta vilka som finns? (Ny teknik 17/4 2002)

Bonniers PAR skickade spam - varnas av Tele2. Adressföretaget PAR använde i början av april sitt register Parad för att skicka reklam via e-post till 13.000 vd:ar, säljare och marknadsförare. Det ledde till att operatören Swe.net stängde ner PAR och att PARs Internetoperatör Tele2 varnade PAR för att sådana utskick bryter mot Tele2:s etiska regler. (CS 12/4, 19/4 2002)

Sveriges Fastighetsägare säger nej till förslaget till rikstäckande lägenhetsregister. Man anför bl a integritetsrisker, inte minst pga att kommunerna skulle få direktåtkomst till registret. (Metro 3/4 2002)

2.6 Myndigheter

Förslag om 24-timmarsmyndigheter. Statskontoret har lämnat ett "förslag som syftar till att skapa en sammanhållen struktur för den svenska e-förvaltningen". Man föreslår att en sk nämndmyndighet, med Statskontoret som värmyndighet, bör få i uppdrag att ansvara för en sådan struktur. Den ska starta 1/1 2003. I förslaget betonas märkning av information: "För offentlig information som är lagrad hos olika myndigheter ska vara sökbar från en och samma portal behöver den vara märkt enligt en gemensam, systemoberoende och tekniskt hållbar metod, och lagras så att den är åtkomlig för sökmotorn." Betr finansiering nämns att "den grundfunktionalitet som krävs för att kommunicera och utbyta information i ärendehantering torde ligga minst runt 20 milj kr för den genomsnittliga myndigheten. Kostnaden för mindre myndigheter och mindre kommuner ... lägst 5 milj kr ... . Kostnaden för att ta fram generellt användbara basfunktioner ... som ska kunna användas av alla myndigheter ... kan komma att ligga i intervallet 50-60 milj kr. Det innebär att en sådan lösning blir lönsam ... redan om 3-4 normalstora myndigheter eller ett tiotal små ... ansluter sig." (Statskontoret 2002-04-03). Nu genomför Statskontoret upphandling av 24-timmarsmyndigheten "Informationsförsörjningen 2002" och leverantörer som vill vara med ska anmäla sig senast den 27/5. (CS 24/4 2002, Mail-IT 2/5 2002). Jan Freese är kritisk: "Gärna 24-timmarsmyndigheter, men först väl fungerande 8-timmars". (CS 25/3 2002).

Behövs IT-kommissionen? Carl Bildt skapade debatt kring IT-kommissionen när han hävdade att den lika gärna kan läggas ner eftersom dess ordförande Björn Rosengren nästan aldrig är med på dess möten. Flera röster menade att kommunikationen med näringsdepartementet därtill tycks vara dålig. (CS 20/3 2002)

2.7 Diverse

NetLab firar 10 år. NetLab vid Lunds universitetsbibliotek firade sitt 10-årsjubileum med tredagarskonferensen "NetLab and friends - Tribute and outlook after 10 years of digital library development" i april. Bland många namnkunniga föreläsare fanns Sebastian Hammer (Indexdata), Juha Hakala (Helsingfors univ.bibl), Ole Husby (BIBSYS) och Lorcan Dempsey (OCLC) - och så förstås Sigfrid Lundberg (NetLab) samt NetLabs initiativtagare Anders Ardö (numera åter i Lund, nämligen vid LTH) och Traugott Koch (NetLab). På agendan stod ämnen som Dublin Core, Z39.50, RDF, semantiska webben, XML och digitala bibliotek. Antalet deltagare var ca 150, varav nära hälften från utlandet (Norden, UK, Tyskland, USA, Afrika ...). NetLab har medverkat med teknik och kompetens för bl a Biogate, CELI (för SIDA), DESIRE, EELS, European Treasury Browser, EULER, Länkskafferiet, Laurentius, The Nordic Metadata Projects, Renardus, SAFARI, Lund University Dissertation Abstracts, Skånewebben och studera.nu. (NetLab 10-12 april 2002).

IT-universitetet i Kista invigt. Bl a presenterades IT-biblioteket Forumbiblioteket. Bo Dahlbom, chef för svenska IT-institutet, sade att det är bra att Sverige får ett teknikorienterat centrum men att "Idag har fokus alltmer flyttat till användningen av teknik. Det skulle jag vilja se mer av". (CS 10/4 2002)

Adlibris första svenska nätbokhandel att gå med med vinst. Det rörde sig år 2001 om knappt en halv miljon på en omsättning av 36 milj kr. År 2000 hade man en förlust på 3.5 milj på en omsättning av 22 milj kr. För år 2002 budgeterar man 54 milj. Adlibris har 10 anställda. Man erbjuder numera också betalning via Paybox. Systemet ringer upp mobiltelefonen där köpet kan bekräftas med pinkod. Beloppet dras från köparens bankkonto. (Svensk Bokhandel, CS 3/5 2002)

2.8 XML, söksystem, portaler, säkerhet, ...

XML för svårt för myndigheterna. Det statliga rättsinformationssystemets/Lagrummets ambition att få informationsproducenterna att producera sin information i XML har inte lyckats. Det sägs i en kommande lägesrapport. Där konstateras också att det är svårt att samordna myndigheter. Lagrummets primära målgrupp sägs numera vara medborgarna och informationsproducenterna själva - inte professionella användare (advokater etc), vilkas behov ju tillfredsställs genom marknadens aktörer. (LK april 2002)

Konsortium tar fram nya metoder för att strukturera information. I konsortiet Viggen CMC med bas i Växjö ("något av ett XML-centrum") ingår bl a Växjö universitet och 11 företag (bl a Metamatrix). Det stöds av IT-företagen och Vinnova med 3 milj kr vardera. (CS 12/4 2002, DN 23/4 2002)

Metamatrix utvecklar nationell kurskatalog åt Sveriges Nätuniversitet. Nätuniversitetets portal ska bli en samlad ingång till information om distansutbildning i Sverige. (CS 5/4 2002)

Softbool blir partner till Mogul. Det rör alltså den nya svenska söksystems företaget Softbool - vars produkter därmed blir ett alternativ till Moguls egna söksystem Optosof. Moguls förlust under första kvartalet var lägre än förra året och målet är lönsamhet vid årets slut. (CS 12/4, 19/4 2002)

Euroling kommersialiserar svenska textsammanfattaren Scandsum. Scandsum har utvecklats vid KTH under ledning av professor Hercules Dalianis, inst. för numerisk analys och datalogi. Dalianis m fl har bildat bolaget Euroling, som startat sökmotorprojektet Siteseeker. (Industry Standard 21/3 2002)

Comintell Nordic är nu med i Factiva Partner Network. Därmed integreras åtkomst till information från Factiva i Comintells produkt för omvärldsbevakning Knowledge Xchange Server 2.2. (EIR 22/4 2002)

Personliga tjänster i Vårdguiden kräver säkerhet. Nästa år ska Vårdguiden utvidgas med "Min Vårdguide", vilket ger möjlighet för registrerade användare att beställa recept, boka tid och be om rådgivning. I vår ska lösningar för säker kommunikation tas fram. (STK/Öppna System 1/2002)

Sign On avslutar ramvatalet med Posten - men nytt samarbete inleds. Det rör en ny tjänst baserad på Sign Ons Form Pipe, som innebär att kommuner, myndigheter och företag kan ta emot elektroniska dokument med signatur via Internet från sina kunder. (CS 10/4 2002)

2.9 Siffror

Över 5 miljoner svenskar på webben i mars enligt Jupiter MMXI. Enligt Nielsen/Netrating var antalet hushåll som webbsurfade i april 3.8 miljoner. Samtidigt hade över 5.9 miljoner svenskar tillgång till Internet. (Jupiter MMXI Nielsen/Netratings maj 2002).

11 % av hushållen har bredbandsabonnemang (dvs 480.000 st). Det uppges i en rapport från PTS. Samtidigt uppges analysföretaget IDC att antalet bredbandsanslutningar bland konsumenter är 574.000, att det totala antalet (inkl företag) är 623.000 (varav 384.000 kabel och 194.000 ADSL) samt att detta omsätter totalt 1.43 miljarder kr. (Mail-IT 2/5 2002, Executive Report 2002:2)

E-learning omsatte 750 milj kr 2001. Av detta rör 75 % webbaserade utbildning. Prognosen för 2006 är 2.5 miljarder kr, varav från webben 48 %. (Executive Report 2-2002)

Platsannonser på webben har 5 % av den totala platsannonsermarknaden. Det innebär 750 milj kr av 15 miljarder kr. (CS 6/5 2002)

Näthandelns andel av den totala detaljhandeln var 1.8 % 2001. Det innebär 6.5 miljarder kr av 350 miljarder kr. (CS 19/4 2002)

Antalet nätbankskunder: SEB har 600.000 privatkunder (av 1.5 milj kunder) och 47.000 företagskunder (av 120.000), Föreningssparbanken 1.2 milj (av 3.5 milj); 92.000 (av 264.000), Handelsbanken 400.000 (av 1.34 milj); 68.000 (av 136.000), Nordea 1.2 milj (av 1.9 milj); 82.000 (av 160.000). (CS 12/4 2002)

Ny rapport från IT-kommissionen: Vem använder Internet och till vad? Rapporten utgör en analys av tidigare undersökningar (SCB, Demoskop, Mediebarometern mm) och konstaterar att det är en mindre, mycket aktiv, grupp som präglat vår bild av IT-Sverige. De mätningar som gjorts har tenderat att överskatta användningen av Internet. I själva verket saknar stora grupper tillgång till Internet i hemmet - och även bland de som har tillgång är det många som har liten användning. Informations-sökning och e-post är det största användningsområdet. Nästan en fjärdedel av befolkningen ägnar sig åt informationssökning under en genomsnittlig dag. Bland områdena finns Börs och ekonomi. Detta ägnar sig 6 % åt (och i 71 % av fallen sker det på arbetsplatsen - men är trots det ofta privatanvändning). (Ny Teknik 27/3 2002, IT-kommissionens rapport 1/2002)